

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Διδακτική Εννοιών τη Φυσικής για την Προσχολική Ηλικία

Ενότητα 4η: Το διδακτικό σύμβολο

Κώστας Ραβάνης
Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής
στην Προσχολική Ηλικία

Σκοπός ενότητας

- Οι φοιτήτριες/τές να γνωρίσουν την έννοια και τη σημασία του διδακτικού συμβολαίου στην εκπαιδευτική διαδικασία

Περιεχόμενα ενότητας

- Τι είναι το διδακτικό συμβόλαιο
- Ποιοι είναι οι όροι του διδακτικού συμβολαίου

«Η ηλικία του καπετάνιου» (1/3)

«Αν ένα πλοίο μεταφέρει 26 πρόβατα και 10 κατσίκες, ποια είναι η ηλικία του καπετάνιου;»

«Η ηλικία του καπετάνιου» (2/3)

97 μαθητές/τριες της β΄ και γ΄ Δημοτικού

76 απαντήσεις ==> «36 ετών»

«Κακοί μαθητές ;»

ή

Αποτέλεσμα του συμβολαίου ;

«Η ηλικία του καπετάνιου» (3/4)

- Ένα πρόβλημα έχει μια και μόνο μια απάντηση
- Όλα τα δεδομένα πρέπει να χρησιμοποιηθούν
- Η χρήση των δεδομένων γίνεται διαμέσου οικείων διαδικασιών

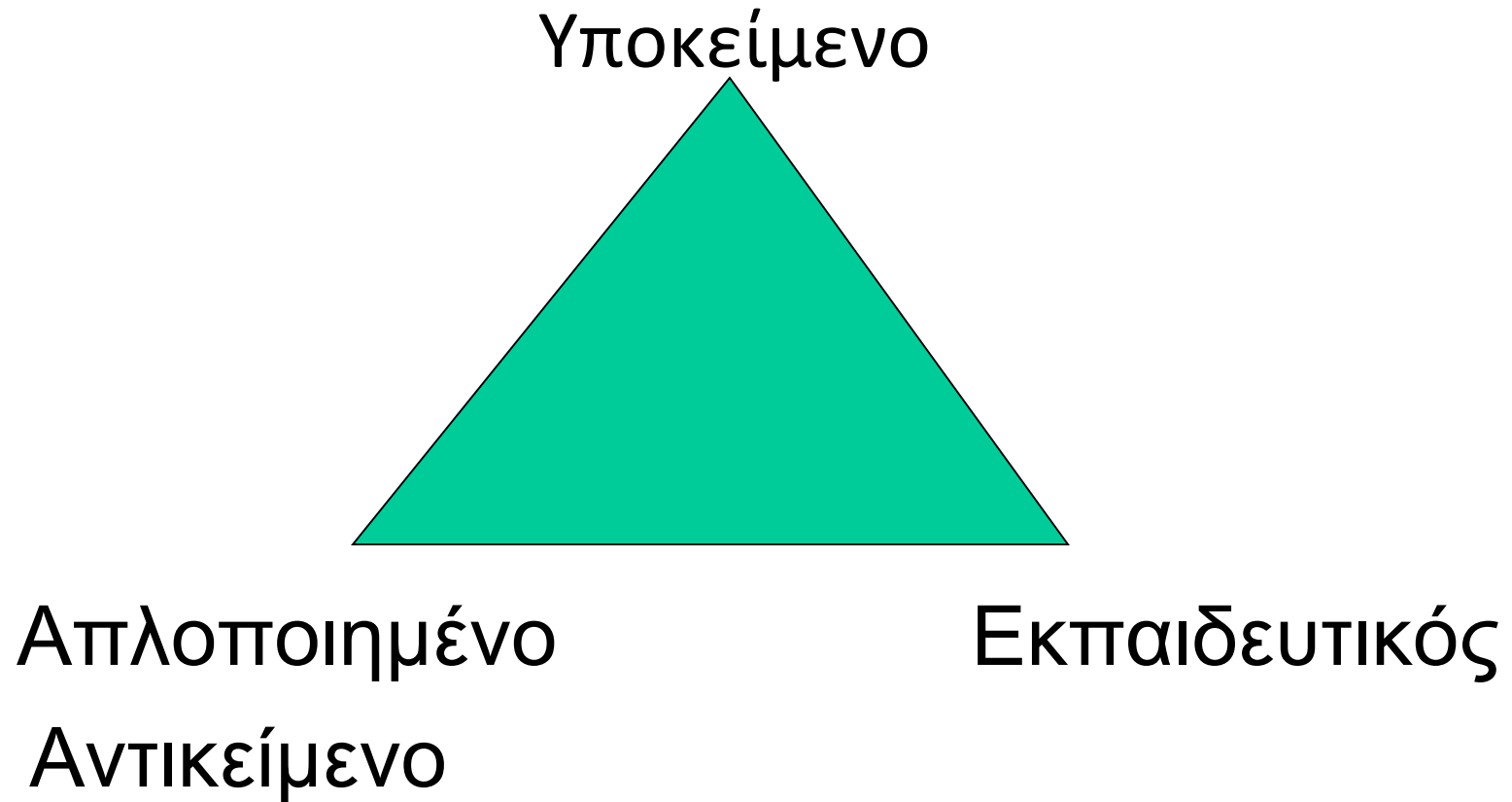
Τι συνέβη;

- Οι μαθητές χρησιμοποίησαν τα δεδομένα του προβλήματος,
- Τα επεξεργάστηκαν με τα εργαλεία που διέθεταν, για την παραγωγή μιας «λογικής» απάντησης
- Οι μαθητές/τριες δεν είναι αφελείς
- Η λογική των σχολικών συνηθειών

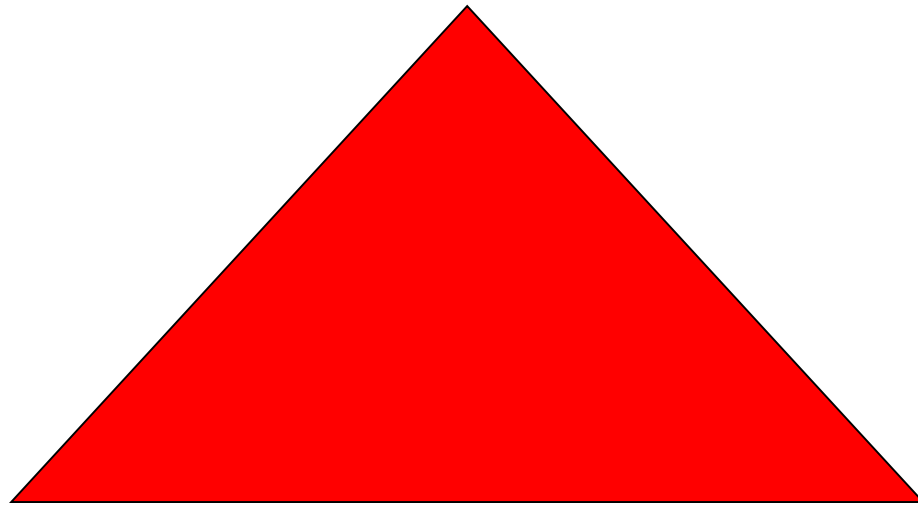
Το διδακτικό συμβόλαιο (1/4)

Η άεναη προσπάθεια ρύθμισης των σχέσεων μαθητών/τριών, εκπαιδευτικών και αντικειμένων μάθησης

Το διδακτικό συμβόλαιο (2/4)

Μαθητής/τρια

Μετασχηματισμένο
Διδακτικό
Αντικείμενο

Διδακτική
διαμεσολάβηση
(εκπαιδευτικοί, μέσα, στρατηγικές)

Το διδακτικό συμβόλαιο (3/4)

- μια σχέση που ορίζει, διατυπωμένο για ένα μικρό μέρος αλλά κυρίως αδιατύπωτο, αυτό του οποίου κάθε εταίρος, ο διδάσκων και ο διδασκόμενος, έχει την ευθύνη διαχείρισης και για το οποίο είναι υπεύθυνος απέναντι στον άλλο. Αυτό το σύστημα των αμοιβαίων υποχρεώσεων μοιάζει με συμβόλαιο. Μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα το διδακτικό συμβόλαιο, δηλαδή το μέρος αυτό του συμβολαίου που είναι αφιερωμένο στο περιεχόμενο της γνώσης

Brousseau, 1986

Το διδακτικό συμβόλαιο (4/4)

Το **συμβόλαιο** ορίζει :

- Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μαθητών/τριών
- Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών

Συμβόλαιο =

- Το σύνολο των συμπεριφορών του/της εκπαιδευτικού οι οποίες αναμένονται από τους μαθητές
- Το σύνολο των συμπεριφορών των μαθητών/τριών οι οποίες αναμένονται από τις/τους εκπαιδευτικούς
- Το σύνολο των άρρητων κανόνων που ορίζουν τους αμοιβαίους ρόλους μαθητών και εκπαιδευτικών στην τάξη ως προς τη γνώση

Παράδειγμα 1: Ένα τυπικό διδακτικό σύμβολο

- Εξέταση ή/και αναδρομή
- Παρουσίαση νέας γνώσης
- Προβλήματα και εφαρμογές

Η ρύθμιση των όρων των διδακτικών συμβολαίων (1/2)

- Οι όροι των δ.σ. βρίσκονται υπό συνεχή διαπραγμάτευση μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών
- Όταν έχουμε περιστάσεις "ρήξης" με τους όρους των δ. σ., η μαθησιακή διαδικασία διευκολύνεται καθώς εγκαταλείπονται οι αδράνειες των καθημερινών πρακτικών
- Πως προκύπτουν οι ρήξεις αυτές και πως είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν για τη βελτίωση των διδακτικών πρακτικών;
- Το ισχυρότερο στοιχείο για τη δημιουργία ρήξεων αποτελεί η διαπίστωση της ενδεχόμενης αναποτελεσματικότητας.

Η ρύθμιση των όρων των διδακτικών συμβολαίων (2/2)

- Για να είναι παραγωγική μια οποιαδήποτε μεταβολή στο δ. σ., θα πρέπει να αναγνωρίζεται τουλάχιστον από την πλευρά των εκπαιδευτικών, έτσι ώστε να επιτρέπει νέες διευθετήσεις και αναδιοργάνωση των διδακτικών διαδικασιών.
- Η διαπραγμάτευση των όρων των διδακτικών συμβολαίων περιορίζεται και από εξωτερικούς παράγοντες όπως το αναλυτικό πρόγραμμα, οι εκπαιδευτικές περιστάσεις, η συγκεκριμένη σχολική πραγματικότητα και οι συνιστώσες της, οι κοινωνικές προσδοκίες. Οι περιορισμοί αυτοί ασκούν διαφορετικού τύπου επιρροές στους/τις διδάσκοντες/ουσες και τους/τις διδασκόμενους/ες.

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση **1.00**.

Σημείωμα Αναφοράς

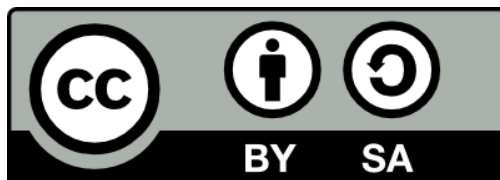
Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Κωνσταντίνος Ραβάνης, «Εισαγωγή στη Διδακτική των Θετικών Επιστημών» Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/courses/PN1520/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Σύμφωνα με αυτήν την άδεια ο δικαιούχος σας δίνει το δικαίωμα να:

Μοιραστείτε — αντιγράψετε και αναδιανέμετε το υλικό

Προσαρμόστε — αναμείξτε, τροποποιήστε και δημιουργήστε πάνω στο υλικό για κάθε σκοπό

Υπό τους ακόλουθους όρους:

Αναφορά Δημιουργού — Θα πρέπει να καταχωρίσετε αναφορά στο δημιουργό, με σύνδεσμο της άδειας

Παρόμοια Διανομή — Αν αναμείξετε, τροποποιήσετε, ή δημιουργήσετε πάνω στο υλικό, πρέπει να διανείμετε τις δικές σας συνεισφορές υπό την ίδια άδεια όπως και το πρωτότυπο

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

